

۲۲۷۰ ۱۳۳

تحلیل گفتمان و تطبیق ماهیت جریان آشوب در جمهوری اسلامی ایران

نویسندگان: سمانه کردی

علی شجاعی فرد

(عضو هیئت علمی دانشگاه پیام نور)

www.ketab.ir

انتشارات زرنوشت

تهران - ۱۴۰۰

سرشناسه	:	کردی، سمانه، ۱۳۶۴-
عنوان و نام پدیدآور	:	تحلیل گفتمانی و تطبیقی ماهیت جریان آشوب در جمهوری اسلامی ایران / نویسندگان سمانه کردی، علی شجاعی فرد.
مشخصات نشر	:	تهران: زرنوشت، ۱۴۰۰
مشخصات ظاهری	:	۲۲۶ ص.
شابک	:	۷-۲۱۶-۲۸۸-۶۲۲-۹۷۸
وضعیت فهرست‌نویسی	:	فیا
یادداشت	:	کتابنامه: ص. ۲۲۱-۲۲۴.
موضوع	:	فتنه و فتنه‌انگیزی--ایران Sedition--Iran حزب‌های سیاسی--ایران Political parties--Iran
موضوع	:	ایران--تاریخ--جمهوری اسلامی، ۱۳۶۰--جناح‌های سیاسی Iran--History--Islamic Republic, 1981--Political wings
شناسه افزوده	:	شجاعی فرد، علی، ۱۳۶۱-
رده‌بندی کنگره	:	DSR ۱۵۱۹
رده‌بندی دی‌ری	:	۹۵۵/۰۸۴۱۵۲
شماره کتاب‌شناسی ملی	:	۸۵۷۷۷۱

انتشارات زرنوشت

تهران، میدان انقلاب، خیابان کارگر جنوبی،
کوچه مهدی‌زاده، شماره ۲۷، واحد ۱۹
تلفن: ۰۹۰۲۲۸۶۸۹۵۶ - ۰۶۶۴۷۹۶۱۵ - ۰۶۶۴۳۵۶۳۷
www.zarnevsh.com

تحلیل گفتمانی و تطبیقی ماهیت جریان آشوب در

جمهوری اسلامی ایران

نویسندگان: سمانه کردی، علی شجاعی فرد

• چاپ اول: ۱۴۰۰ • شمارگان: ۵۰۰ نسخه • ناشر: زرنوشت

شابک: ۷-۲۱۶-۲۸۸-۶۲۲-۹۷۸

قیمت: ۵۰,۰۰۰ تومان

تمامی حقوق این اثر محفوظ است.

فهرست مطالب

مقدمه	۱۳
۱- جریان شناسی فتنه در دوره کارگزاران سازندگی	۱۴
۲- جریان شناسی فتنه در دوره مدعیان اصلاح طلبی	۱۵
۳- جریان شناسی فتنه در دوره اصول گرایان	۱۵
فصل اول: کلیات	۱۹
موضوع تحقیق	۱۹
اهمیت و ضرورت تحقیق	۱۹
اهداف و فواید تحقیق	۲۰
سؤالات تحقیق	۲۱
روش تحقیق	۲۱
محیط تحقیق	۲۲
کلیدواژه	۲۲
فصل دوم: پیشینه تحقیق	۲۳
مقدمه	۲۳
بخش اول: چیستی فتنه	۲۵
تعریف لغوی فتنه	۲۵
۱- مایه‌ی آزمایش، امتحان و آزمون	۲۶
۲- فریب	۳۰
۳- شرک و بت پرستی	۳۲

- ۴- عذاب ۳۲
- ۵- رنج و بلا ۳۲
- ۶- سرگشتگی و گمراهی ۳۲
- ۷- نفاق و اختلاف ۳۳
- ۸- شکنجه و یا قتل ۳۳
- ۹- فتنه به معنای خاص (بلای اجتماعی) ۳۳
- ۱۰- معذرت ۳۳
- تعریف مفهومی فتنه ۳۴
- عوامل پیدایش فتنه ها ۳۴
- ۱- خودخواهی و هواپرستی ۳۵
- ۱-۱ ریاست طلبی ۳۶
- ۱-۲ دنیا طلبی ۳۶
- ۲- بدعت گذاری در دین ۳۷
- ۳- خودرایی در برابر رهبری ۳۸
- الف) مرحله پیدایش فتنه ۴۰
- ب) مرحله رشد و آشکار شدن فتنه ۴۱
- ویژگی های فتنه ۴۵
- ۱- آغازی ناشناخته و پوشیده ۴۵
- ۲- فضای گردبادی: «يُحْمَنَ حَوَمَ الرِّيحِ، يُصْبَنَ بِلْدًا وَيُخْطِنَ بِلْدًا» ۴۶
- ۳- مشبه سازی حق و باطل: «اِذَا اقْبَلَتْ شَبَّهَتْ وَاِذَا اَدْبَرَتْ نَبَّهَتْ» ۴۸
- خصوصیات فتنه گران ۴۹
- چه کسانی فتنه گرند؟ ۵۱
- ضرورت وجود فتنه ۵۵
- دنیا جایگاه امتحان و فتنه ۵۵
- بخش دوم: فتنه سال ۶۰ ۵۹

.....	اشاره	۵۹
.....	در عرصه سیاست	۶۰
.....	در عرصه نظامی	۶۸
.....	خیانت‌های بنی صدر به ملت ایران	۷۲
.....	۱- بنی صدر تحت پوشش سازمان سیا (اسم رمز: اس. دی. لورا)	۷۲
.....	۲- اقدام مشکوک بنی صدر در انهدام بقایای تجهیزات حمله نظامی امریکا به طیس	۷۴
.....	۳- کارشکنی در تعامل با قوایی سه گانه	۷۶
.....	۴- عدم درك تهدید و تشکیل جلسات شورای عالی دفاع قبل از تهاجم دشمن	۸۰
.....	۵- سرپوش بنی صدر بر اقدامات تروریستی سازمان مجاهدین خلق	۸۳
.....	۶- تشدید مجموعه اقدامات خائنانه بنی صدر و بنی صدریون پس از اعلامیه جماران	۸۶
.....	۷- تشکیک در دومین انتخابات ریاست جمهوری و عدم تسلیم در برابر عزل قانونی مجلس	۸۸
.....	۸- تشکیل شورای ملی مقاومت در جهت باندازی انقلاب	۸۹
.....	۹- تدارك دیدار طارق عزیز با مسعود رجوی در محل اقامت بنی صدر در فرانسه	۹۰
.....	۱۰- وارد نمودن اتهامات بی اساس به مسئولین نظام و زیر سؤال بردن مشروعیت نظام پس از جنگ	۹۱
.....	بررسی عملکرد بنی صدر و گروهش به ویژه در سال ۶۰ نشان می دهد که	۹۱
.....	هدف از ترور	۹۲
.....	جمع بندی	۹۳
.....	بخش سوم: فتنه سال ۸۸	۹۷
.....	اشاره	۹۷
.....	ریشه های فتنه سال ۸۸	۱۰۰
.....	۱- کانون های مدیریت خارجی	۱۰۰
.....	۲- ارتباط داخل و خارج	۱۰۳
.....	۳- گام آغازین دعوت به شورش	۱۰۷

- ۴- پروژه تقلب برای واژگونی نظام..... ۱۰۸
- ۵- خطاهای استراتژیک جریان فتنه..... ۱۰۹
- جمع به ظاهر اضداد در فتنه ۸۸..... ۱۱۰
- چگونگی مهار فتنه سال ۸۸..... ۱۱۱
- جمع‌بندی..... ۱۱۴
- بخش چهارم: مبارزه با فتنه‌ها و فتنه‌گران..... ۱۱۹
- راه‌های مبارزه با فتنه‌ها و فتنه‌گران..... ۱۱۹
- الف: خودسازی..... ۱۳۳
۱. تقوا..... ۱۳۳
۲. صبر..... ۱۳۵
- ب: برون‌نگری و جامعه‌سازی..... ۱۳۷
۱. اطاعت از رهبری و دعوت مردم به حق‌رهبری..... ۱۳۷
۲. مبارزه قاطع با فتنه‌گران و فریب خوردگان فتنه‌ها..... ۱۴۰
- شیوه‌های در امان ماندن از غبار فتنه..... ۱۴۲
- عمل براساس یقین و تقوا..... ۱۴۳
- رجوع به قرآن..... ۱۴۳
- تمسک به اهل بیت پیامبر(ص)..... ۱۴۳
- بردباری و مدارا..... ۱۴۴
- هوشیاری در برابر فرصت‌طلبان..... ۱۴۴
- روشنگری و افشاگری..... ۱۴۵
- نشان دادن ظاهری بودن وحدت فتنه‌انگیزان..... ۱۴۵
- تلاش برای آرام کردن اوضاع..... ۱۴۵
- جدا کردن صف فتنه‌گران از فتنه‌زدگان..... ۱۴۶
- برخورد به هنگام و شجاعانه..... ۱۴۶

۱۴۷.....	ترویج ارزش ها
۱۴۷.....	ایجاد روحیه حقیقت شناسی
۱۴۷.....	تقویت دانش دشمن شناسی
۱۴۸.....	جمع بندی
۱۵۳.....	بخش پنجم: آینده پژوهی
۱۵۴.....	ضرورت آینده پژوهی
۱۵۵.....	الف. ویژگی ها و مفروضات آینده پژوهی
۱۵۶.....	ب. اصول آینده پژوهی
۱۵۶.....	پ. روش های آینده پژوهی
۱۵۷.....	ت. سطوح آینده پژوهی
۱۵۸.....	از آینده پژوهی چه می خواهیم؟
۱۵۸.....	۱- روی گیشه نگاه داشتن مسائل و ادعاهای شهروندی و حقوق بشری
۱۵۹.....	۲- استمرار تخریب علیه قوای اجرایی کشور و سیاه نمایی از وضعیت جاری
۱۶۰.....	۳- دامن زدن به اختلافات مجلس، قوه قضائیه و قوه مجریه
۱۶۱.....	۴- مقابله با محکومات سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران
۱۶۲.....	۵- حفظ وضعیت موجود و افزایش ضریب همکاری جریان های معارض
۱۶۲.....	۶- جذب حداکثر و دفع حداقل
۱۶۳.....	۷- ایجاد تعدد و تقسیم بار
۱۶۳.....	۸- توسل بیشتر به ظواهر مذهبی
۱۶۴.....	پیشینه تحقیق
۱۷۱.....	فصل سوم: روش تحقیق
۱۷۱.....	مقدمه
۱۷۲.....	روش تحقیق
۱۷۳.....	روش گردآوری اطلاعات

۱۷۵	جامعه آماری
۱۷۶	محورهای مناسب برای تحقیق
۱۷۷	مزایای روش تحقیق «تحلیل محتوا»
۱۷۸	معایب روش تحقیق «تحلیل محتوا»
۱۷۸	نتیجه گیری
۱۸۱	فصل چهارم: یافته های تحقیق
۱۸۱	مقدمه
۱۸۲	۱- شکست در انتخابات
۱۸۲	۲- قدرت و قدرت طلبی
۱۸۳	۳- کودتا علیه رأی مردم
۱۸۳	۴- ماهیت سلبی
۱۸۳	۵- قانون گریزی
۱۸۴	۶- خطا در کمیت شناسی هواداران: «ما بیشماریم»
۱۸۵	۷- خطا در کمیت شناسی مردم حامی نظام
۱۸۶	۸- خطا در کیفیت شناسی هواداران: «مقبولیت در هر حال»
۱۸۶	۹- فتنه گری از برج عاج
۱۸۷	۱۰- جنگ «احزاب» علیه کیان جمهوری اسلامی
۱۸۷	۱۱- گل آلود نمودن فضای سیاسی
۱۸۸	۱۲- تکیه بر دموکراسی کف خیابانی
۱۸۸	۱۳- تکیه بر میلشیا جهت تخریب اموال عمومی و ترور
۱۸۸	۱۴- تهدید و فرار به جلو
۱۸۹	۱۵- سکوت خواص
۱۸۹	۱۶- عدم مرزبندی با دشمن
۱۹۰	۱۷- تأکید موهوم بر وحدت

- ۱۸- هتک احکام اسلامی..... ۱۹۱
- ۱۹- هتک حرمت علما..... ۱۹۱
- ۲۰- ادعای پیروی از خط امام..... ۱۹۱
- ۲۱- سیاه‌نمایی..... ۱۹۲
- ۲۲- تناقض فکری: علیه مردم، برای مردم..... ۱۹۳
- ۲۳- تناقض رفتاری..... ۱۹۳
- ۲۴- پناه به دشمن..... ۱۹۳
- ۲۵- حمایت قاطع دشمن از سران فتنه..... ۱۹۴
- ۲۶- نقطه عطف خواندن اغتشاش..... ۱۹۵
- ۲۷- القای وجود بحران و انسداد در کشور..... ۱۹۵
- ۲۸- اتهام شکنجه زندانیان..... ۱۹۶
- ۲۹- شهیدسازی ساختگی..... ۱۹۷
- ۳۰- اتهام تجاوز..... ۱۹۸
- ۳۱- نوع نگاه به مردم..... ۱۹۸
- ۳۲- هجمه به ولایت فقیه از طریق تعدی به ارکان اقتدار آن..... ۱۹۹
- ۳۳- حمله سبعانه به افراد دارای ظاهر مذهبی..... ۱۹۹
- ۳۴- هتک حرمت عاشورای حسینی..... ۲۰۰
- ۳۵- استفاده از شیوه تحریک غیرمستقیم..... ۲۰۰
- ۳۶- پنهان داشتن اهداف بنیادین و علم نمودن اختلافات ظاهری..... ۲۰۱
- ۳۷- سوءاستفاده از شعارهای آستانه‌ی انقلاب..... ۲۰۱
- ۳۸- اهانت به عکس امام خمینی (ره)..... ۲۰۲
- ۳۹- رسوایی «نماز اولی‌ها»..... ۲۰۲
- ۴۰- سرنوشت؛ انزوا..... ۲۰۲
- ۴۱- سرنوشت؛ آوارگی..... ۲۰۳
- ۴۲- سرنوشت؛ خودزنی و فروپاشی ائتلاف نفاق..... ۲۰۳

مقدمه

در تاریخ اسلام بعد از انقلاب الهی حضرت محمد (ص) حوادثی رخ داد که نام آن‌ها را فتنه گذاشته‌اند: فتنه‌ی ناکثین، فتنه‌ی قاسطین، فتنه‌ی مارقین. بعد از انقلاب اسلامی نیز در عصر رهبرکبیر انقلاب و بنیانگذار نظام جمهوری در دهه اول، نظام اسلامی شاهد ائتلاف جریان‌های ضدگفتمان جمهوری اسلامی شامل: طیف‌های ضد اسلامی، طیف‌های سکولار، طیف‌های التقاطی و طیف‌های شبه‌دینی در مواجهه با جریان انقلاب و گفتمان جمهوری اسلامی بود (حسینیان، ۱۳۸۹).

گفتمان جمهوری اسلامی در دهه اول که بر اساس اندیشه‌های امام خمینی (ره) همچون روح کلی در کلیت نظام سازی و جاری بود، توسط گروه‌ها و طیف‌های مختلف جریان‌های وفادار به نظام تبیین و ترویج می‌گردید. اگرچه این گفتمان در عرصه سیاسی در دهه اول با ادبیات جناح چپ و راست طرح گردیده ولی هر دو جناح در عصر امام، تابع اندیشه‌های امام بودند و اگرچه در برخی مواضع دچار اشتباهات سیاسی می‌شدند ولی با ارشادها و هدایت‌های امام راحل (ره) تابع گفتمان جمهوری اسلامی بودند و هیچ‌گاه شخصیت‌ها و جناح‌های این جریان، در صف رویارویی با چارچوب‌های انقلاب و نظام نبودند و یا با جریان‌های مقابل جریان انقلاب همراه نمی‌شدند (شعبانی سارویی، ۱۳۸۹).

اولین تخم فتنه با برداشت غلط جناح چپ از تبیین امام در طرح دو برداشت از اسلام، (به نام اسلام پابرهنگان و مدافع محرومان یعنی اسلام ناب محمدی (ص))، در مقابل اسلام سرمایه‌داری و امریکایی) بود که عملاً با تقسیم روحانیت به دو طیف جامعه روحانیت مبارز و انشعاب از آن و آغاز فعالیت با عنوان مجمع روحانیون مبارز، اولین تخم فتنه در بین جریان‌های سیاسی خودی طراحی گردید. اوج این فتنه در انتخابات مجلس سوم آشکار شد که در تبلیغات سیاسی جناح چپ علیه جامعه مدرسین و جامعه روحانیت و رئیس جمهور وقت، اتهام اسلام سرمایه‌داری در رقابت‌های سیاسی به این چهره‌ها به اوج خود می‌رسید.

در کنار گفتمان جمهوری اسلامی با دو نخله و جناح چپ و راست، طیف‌های

ضداسلامی (شامل جریان‌های چپ مارکسیستی، همانند حزب توده، چریک‌های فدایی خلق و...) در صدد براندازی جمهوری اسلامی با همکاری کشورهای کمونیستی بودند که دچار شکست فاحشی در ایران شدند. از سوی دیگر، طیف‌های التقاطی (شامل گروهک‌هایی چون مجاهدین خلق (منافقین)، فرقان و...) علاوه بر منحرف نمودن برخی از جوانان جامعه، با عملیات‌های تروریستی کور مانند هفتم تیر و هشتم شهریور در صدد سقوط نظام بودند که با ایستادگی امام و امت ناکام ماندند. طیف‌های شبه دینی و متحجر (شامل: فرقه‌های انجمن حجتیه، وهابیت، بهائیت و...) با بلوا، آشوب و توطئه‌آفرینی نیز، در صدد تضعیف نظام بودند. هم چنین طیف‌های سکولار، در مواجهه با جریان انقلاب و جمهوری اسلامی، علاوه بر مخالفت با بهره‌گیری از اسلام در عرصه‌های حکومتی، به معارضة با حاکمیت دینی و اصل مترقی ولایت فقیه پرداختند. در ائتلاف این طیف، گروه‌ها و نحله‌های مختلفی شامل حلقه کیان، (جریان سروش)، حلقه جمهوری خواهی و... قابل ردیابی است (همان، ۱۳۸۹).

در تحلیل جریان‌شناسی فتنه دوم انقلاب می‌توان دسته‌بندی زیر را داشت که عبارتند از:

۱- جریان‌شناسی فتنه در دوره کارگزاران سازندگی

مقطع سال‌های ۶۸ تا ۷۶، دوران حاکمیت کارگزاران سازندگی و فاصله‌گیری سران این حزب سیاسی از مدیریت فقهی امام و رهبری و توجه به رویکرد شبه علمی و سکولار از سوی جریان قدرت طلب و تکنوکرات است. فاصله‌گیری جریان مدعی چپ دیروز از مواضع آشکار امام (ره) و گفتمان جمهوری اسلامی از یک سو و زمینه‌سازی مدعیان کارگزاران سازندگی، برای میدان دادن به نحله‌های مشروطه‌خواهی (با محوریت حلقه اسلام) و نحله جمهوری خواهی (حلقه کیان و ایران فردا) و دیگر نحله‌های سیاسی (هم چون سلطنت طلب‌ها، باند مهدی هاشمی و گروهک‌های التقاطی)، در جریان فتنه فرهنگی و بستر سازی برای نفوذ لیبرالیسم فرهنگی، از سوی دیگر، دور جدید فعالیت‌های پنهان و برنامه‌ریزی شده برای یارگیری و ائتلاف‌های فرهنگی و سیاسی است.

مهم‌ترین پیامدهای این دوره توجه به رویکرد تعدیل اقتصادی و توسعه خطی منهای

عدالت، براساس مدل‌های کپی برداری شده از اقتصاد بازار آزاد و دستورالعمل‌های صندوق بین‌المللی پول و بانک جهانی در عرصه مدیریت اقتصادی، اعمال سیاست تنش‌زدایی و فاصله‌گیری از آرمان‌های بلند امام در عرصه‌های سیاست خارجی و رخنه و نفوذ نااهلان و نامحرمان در حوزه فرهنگی کشور از دیگر پیامدهای این دوره است (شعبانی سارویی، ۱۳۸۹).

۲- جریان‌شناسی فتنه در دوره مدعیان اصلاح‌طلبی

سال‌های ۷۶ تا ۸۴، دوران حاکمیت جریان دوم خرداد یا اصلاح‌طلبی و در حقیقت گفتمان توسعه سیاسی بر کشور است. بسترسازی دوران سازندگی، غفلت برخی خواص و فرهیختگان خودی، مواضع و عملکرد اشتباه برخی از تشکل‌های حزب‌الله در این دوران و راهبردهای جدید دشمن و... زمینه هم‌گرایی و ائتلاف جریان‌های ضدگفتمان جمهوری اسلامی را فراهم نمود. که مهم‌ترین هدف دشمن در این فتنه، دگرگونی در ساختار نظام جمهوری اسلامی است. به تعبیر مقام معظم رهبری: «در مدت ده سال، دشمن به خیال خام خود با یک جرعه می‌تواند قشرهایی از مردم را بر ضدانقلاب بیاوراند.» در حقیقت فتنه ۱۸ تیر سال ۷۸ اولین ائتلاف جریان مخالف گفتمان جمهوری اسلامی از حلقه کیان، تا حلقه ایران فردا، از حلقه اسلام تا ملی مذهبی‌ها، از جریان قدرت‌طلب تا جریان تجدیدنظرطلب، از جریان‌های بی‌هویت تا جریان‌های ضدانقلاب داخلی و خارجی است. نکته دیگر این‌که در حقیقت جریان‌های چپ دیروز و اصلاح‌طلب امروز اعتراف نمودند که این مقطع، دوران پوست‌اندازی، دگردیسی و تجدیدنظرطلبی در عرصه اندیشه و افکار، مواضع رفتار و اقدام و عمل آن‌ها بوده است (همان، ۱۳۸۹).

۳- جریان‌شناسی فتنه در دوره اصول‌گرایان

از پیامدهای فتنه ۱۸ تیر، وفاق اصول‌گرایان و حضور نسبتاً ائتلاف‌گونه آنان در رقابت‌های سیاسی انتخاباتی از سال ۸۱ و گرایش و اقبال مردم به آن‌ها بوده است. در این مقطع تغییر موضع جریان دوم خرداد در چند مسئله به شکل عمیق اتفاق افتاد: تغییر موضع جناح چپ

از گرایش‌ات سوسیالیستی به لیبرالیستی (اعلام موضع رسمی تئوری‌پردازان اصلاحات (بشیریه، حجاریان، گنجی و...) مبنی بر این‌که شرط رسیدن به توسعه سیاسی، تحقق یک جامعه مدرن است و تحقق یک جامعه مدرن نیازمند وجود مردم‌سالاری است و تحقق مردم‌سالاری مستلزم پذیرش سکولاریسم است.)؛ سناریوی خروج از حاکمیت یا خروج بر حاکمیت و طرح حاکمیت دوگانه (در این راستا، جریان دوم خرداد، سه زمینه اختلافات قومی، اختلافات مذهبی و تفاوت در گرایش‌ات سنت و مدرنیسم را به منظور ایجاد اختلاف در جامعه و نیز ایستادگی در برابر نظام با عملیات تحصن در مجلس ششم مدنظر قرار داد)؛ همکاری با غرب علیه جمهوری اسلامی ایران را یک اقدام متعارف جلوه دادن و طرفداری از نظام جمهوری اسلامی ایران را مردود نشان دادن (در چنین محمل مهلکی است که امروزه به راحتی افراطی‌ترین دیدگاه‌های رادیکال علیه نظام جمهوری اسلامی ایران از زبان آقای خاتمی، موسوی، کروبی، موسوی خوینی‌ها و امثالهم مطرح می‌شود. همان‌طور که حضرت امام (ره) در ارتباط با غائله منتظری فرموده بودند که «دشمن سعی دارد حرف خود را از زبان شخصیت‌های موجه نظام جمهوری اسلامی ایران ادا کند»؛ ائتلاف طیفی غیرهم‌سنخ از احزاب و جریان‌های مختلف اعم از راست مدرن، چپ سنتی، چپ مدرن و روشنفکران سکولار در یک جبهه متحد علیه جریان اصول‌گرایی از تغییر مواضع آشکار شخصیت‌های باسابقه همراهی با نظام است؛ موضع‌گیری بخشی از جریان‌ها و چهره‌های سیاسی باسابقه در ماجرای پس از انتخابات ریاست جمهوری دهم، علیه مواضع رسمی حاکمیت که از طریق مقام معظم رهبری، نهادهای قانونی مانند شورای نگهبان و دولت اعلام می‌شد و البته این رفتار آنان، هم‌زمان مورد استقبال آمریکا و غرب قرار گرفت و مورد شگفتی طرفداران نظام شد (شعبانی‌سارویی، ۱۳۸۹).

انتخابات ۸۸، صحنه شکل‌گیری و مصاف تمام عیار دو جبهه اساسی بود. از یک سو "جبهه فتنه" با دو طیف ائتلافی از حامیان خارجی جریان فتنه سبز که شامل: دولت‌های استکباری و مخالف جمهوری اسلامی مثل آمریکا، انگلیس، اسرائیل و برخی دولت‌های دیگر، رسانه‌های استکباری چون فیس‌بوک و ده‌ها شبکه با اهداف انقلاب و نیز تمامی جریان‌های اپوزیسیونی و ضدانقلاب در خارج از کشور از سلطنت‌طلبان تا منافقین و امثالهم

بوده است (همان، ۱۳۸۹).

در کنار طیف گسترده خارجی جریان فتنه، طیف ائتلاف داخلی فتنه متشکل از گروه‌های مدعی اصلاح‌طلبی شامل تشکلهایی چون مشارکت، مجاهدین، دفتر تحکیم و... به عنوان حلقه اول فتنه؛ و گروه‌های قدرت‌طلب مانند کارگزاران سازندگی، بقایای باند مهدی هاشمی، به حلقه دوم فتنه؛ و گروه‌ها و فرقه‌های مخالف جمهوری اسلامی چون گروه‌های تروریستی وهابی و عوامل بهائیت و ستون پنجم دشمن تا گروه‌های منحرف زیرزمینی و فرقه‌های شیطان‌پرستی و امثالهم؛ و نیز گروه‌های اراذل و اوباش؛ تا سران و رهبران منحرف فتنه؛ و انقلابیون خسته و بریده از نظام و انقلاب؛ و نیز خواص مردود و بی‌بصیرت که با سکوت خود میدان‌داری و ترک‌تازی را برای جریان فتنه دامن زدند، همگی از حلقات و لایه‌های بعدی جریان فتنه ۸۸ بوده است. "جبهه فتنه" سال‌ها پس از طراحی‌ها، با بهره‌گیری از تجربیات کودتای‌های مخملی در جهان، در صدد بودند با پیاده‌سازی دستورالعمل‌های مربوطه از جمله: شایعه‌تقلب، کشته‌سازی، عبور از قانون و آشوب‌های خیابانی، زیر سؤال بردن جمهوریت و اسلامیت نظام، طراحی شعارهایی جمهوری ایرانی و سکولار را در ایران عملیاتی نمایند (شعبانی سارویی، ۱۳۸۹).

می‌توان با مطالعه‌ی متون دینی و تأمل در تاریخ انقلاب به یک چهارچوب نظری برسیم که بر همه‌ی فتنه‌ها قابل انطباق باشد از این‌رو در این طرح تحقیقی سعی خواهد شد به بررسی مشابهت‌های بین فعالیت‌های فتنه‌ی سال ۶۰ و سال ۸۸ پرداخته شود.